

der er en anden Ting, som ogsaa er til Stede, og det er, at Kommunernes Bidrag, Tilskud til de Fattiges Kasse, bruges mange Gange i politisk Tjeneste. Der er en Institution, som jeg i saa Henseende altid læfter, det er Amtsrådene. De modsætte sig næsten aldrig de Overgreb, som Kommunerne paa Landet mange Gange gjøre overfor Kommunens Indtægter, idet de give dem til den frie Fattiggassens Bestyrelse. Kommunekassen skal jo ved Siden af Skolevæsenet og Væbøvesenet sørge for, yde Bidrag til det offentlige Fattigvæsen, og naar en Mand er saa uheldig at være nødt til at ty til det offentlige Fattigvæsen, saa berøves der ham Valgretten, og han stilles ganske anderledes end andre Borgere i Samfundet; undertiden, naar han kommer paa Fattiggaarden, bliver ogsaa paa en vis Maade hans daglige Frihed ham berøvet. Naar derimod samme Kommunalbestyrelse overdrager til 3 velsete Medlemmer — det vil sige velsete af Kommunalbestyrelsen, thi det er slet ikke sagt, at de ere velsete af den øvrige Del af vedkommende Kredses Beboere — Midler til den frie Fattiggasse af Kommunekassens Midler, beholde de, som faae Bidrag af denne Kasse, deres Valgret og deres Frihed uantastet, og dog faae de Penge af akkurat den samme Kasse som de Andre; thi der findes som Regel ikke andre Bidrag i Fattiggasserne paa Landet, end netop Kommunens Bidrag, altsaa offentlige Penge; de faae altsaa af de samme Penge, som man med en anden Haand giver til Andre, hvem man derved tillige berøver Valgretten osv. Det anser jeg for at være en Brøst ved vor frie Fattiggasse, og jeg anser det for en Feil hos Sogneraadene og Amtsrådene. Naar man nu her har henledet Regjeringens Opmærksomhed paa enkelte Forhold, de frie Fattiggasser vedrørende, som jeg ogsaa mener bør drages frem, saa tillader jeg mig at henlede den ærede Regjeringens Opmærksomhed paa, om der ikke kunde raades Bod paa det, at de store Bidrag, som Kommunerne give til Fattiggassen, misbruges i den Grad, at jeg endogaa kan paavise, at de ere brugte til at sende Folk til Amerika; det er dog ikke Meningen.

Griksen: Jeg har ikke gjort den Erfarings, som det ærede Medlem har gjort. Jeg tror, at de Fattiges Kasse paa Landet maa blive det Samme, som de frie Understøttelsesforeninger ere i Kjøbstæderne. Som jeg har fremhævet, vil det ikke være muligt paa Landet at faae Midler, hvormed man naaer Noget, og jeg har ikke set disse

Midler benyttede i politisk Diemed. Det vilde gjøre mig ondt, dersom der blev gjort Noget for at hæmme Sogneraadene i at bevilge Penge til de Fattiges Kasse. De Medlemmer, som bestyre de Fattiges Kasse, vælges ikke af Sogneraadene, men af de mindre Halvdelen af Bølgjerne til Sogneraadene, altsaa af den samlede Befolkning. Jeg tror ikke, at man vil sætte andre Mænd ind i Bestyrelsen, som skal varetage dette Hverv, end Mænd, som fortjene Tillid.

Madsen: Jeg skal kun tillade mig en kort Bemærkning. Jeg har ved 1ste Behandling udtalt, at jeg vilde stille saa meget som muligt paa ikke at blande uvedkommende Ting ind i Forhandlingerne om denne Sag, og jeg skal holde mig det efterrettelig. Men naar det ærede Medlem her lige overfor (Suel) talte om, at vi hidiede Arbejdernes Sind eller forstyrrede Arbejdernes Sind og gjorde Udstilligt for at nedtrykke dem, nedtrykke deres Væresfølelse osv., maa jeg sige, at jeg forstaaer slet ikke det. Jeg kan slet ikke forstaa, at der ligger Noget til Grund for det. Men derimod er det sikkert og vist, at er der Noget, der kan bidrage til at nedtrykke Arbejderen, nedtrykke hans Væresfølelse, saa er det dette, at man siger som saa: Den hæderlige, stræbsomme Arbejder skal ikke hjælpes op ved Gaver og navnlig ikke ved Gaver fra Statens Side; skal han hjælpes, skal det ske af det offentlige Fattigvæsen. Navnlig i Tider som dem, vi nu leve under, er det, der nedtrykker Arbejderen og nedtrykker hans Væresfølelse, at han, naar han er kommen i stærk Trang uden egen Skyld, har lidt og stridt i mange Aar, da skal slaas ned i den Grad, at han paa en Maade mister sin borgerlige Værd.

Suel: Det ærede Medlem fremsførte en Uttring, som jeg tilbageviser. Jeg har ikke sagt, at Arbejderen skal have Hjælp af det offentlige Fattigvæsen. Slikt har Landsthingets Majoritet aldrig sagt, og Slikt vedkjender Landsthingets Majoritet sig aldrig i Sivet. Men jeg og Landsthingets Majoritet har sagt og sige fremdeles, at Arbejderen skal hjælpes ved nyttigt Arbejde, saadant Arbejde, som Staten til alle Tider kan være tjent med at præstere. Det har jeg sagt, og derved skal han fries fra at komme ind under det offentlige Fattigvæsen. Kunde jeg fri hver eneste Statsborger for nogenstunde at komme ind derunder, skulde jeg med Fornøielse gjøre det. Men det skal ske ved Arbejde og ikke ved Tiggeri.